

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA BOTNARI c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 19981/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

19 iunie 2007

DEFINITIVĂ

19/09/2007

*Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Botnari c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

Dl J. CASADEVALL,

Dl G. BONELLO,

Dl K. TRAJA,

Dl S. PAVLOVSKI,

Dl J. ŠIKUTA,

Dna P. HIRVELĂ, *judcători*,

și dna F. ARACI, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Deliberând la 29 mai 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 19981/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Andrei Botnari („reclamantul”), la 1 aprilie 2002.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dna Luciana Iabangi, de la „Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Republica Moldova”, o organizație non-guvernamentală cu sediul în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Pârlog.

3. Reclamantul a pretins că neexecutarea hotărârii judecătorești din 25 mai 2000 a constituit o încălcare a dreptului său ca o instanță să hotărască asupra drepturilor sale cu caracter civil într-un termen rezonabil, garantat de articolul 6 al Convenției și a dreptului său la un recurs efectiv, garantat de articolul 13 al Convenției.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții. La 7 octombrie 2003, o Cameră din cadrul acelei Secțiuni a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, ea a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1968 și locuiește în Chișinău.

6. Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

7. Reclamantul este procuror. Potrivit Legii nr. 902-XII din 29 ianuarie 1992, autoritățile locale sunt obligate să asigure procurorii cu un apartament în termen de un an de la angajarea lor. În 1999, reclamantul a depus o cerere oficială la consiliul local pentru obținerea unui apartament. Consiliul local i-a răspuns că, din cauza lipsei fondurilor alocate din bugetul central, nu au fost construite apartamente noi și, prin urmare, prevederile legii nu pot fi implementate.

8. În martie 2000, reclamantul a intentat o acțiune civilă împotriva consiliului local. La 25 mai 2000, Judecătoria sectorului Centru a dispus consiliului local să-l asigure cu un apartament. Această hotărâre nu a fost contestată cu apel și a devenit irevocabilă și executorie 15 zile mai târziu.

9. Reclamantul a obținut un titlu executor, pe care executorul judecătoresc nu l-a executat. Deoarece consiliul local nu s-a conformat hotărârii judecătorești din 25 mai 2000, precum și altor hotărâri judecătorești, el a fost amendat printr-o decizie din 9 februarie 2001 a Judecătoriei sectorului Centru cu 1,800 lei moldovenești (MDL). Potrivit Guvernului, aceeași instanță judecătorească a amendat consiliul local la 17 februarie 2001 cu MDL 2,700 în urma neexecutării continue a hotărârii judecătorești. Reclamantul contestă faptul că cea de-a doua amendă a fost vreodată aplicată.

10. La o dată nespecificată, reclamantul a scris Ministerului Justiției, plângându-se de neexecutarea hotărârii judecătorești. Printr-o scrisoare adresată reclamantului la 26 decembrie 2000, Ministerul Justiției l-a asigurat pe reclamant că se făcea tot posibilul pentru executarea hotărârii judecătorești.

11. La 23 decembrie 2001, reclamantul a scris Ministerului Justiției o altă scrisoare. Acea scrisoare a fost transmisă Judecătoriei sectorului Centru. De asemenea, reclamantul a scris de multe ori scrisori Prim-ministrului și Președintelui Republicii Moldova.

12. Hotărârea judecătorească din 25 mai 2000 nu a fost încă executată.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

13. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Prodan v. Moldova* (nr. 49806/99, ECHR 2004-III (extracts)).

ÎN DREPT

14. Reclamantul pretinde că neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive în favoarea sa a constituit o încălcare a drepturilor lui garantate de articolul 6 § 1 al Convenției.

Articolul 6, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, ... și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil...”.

De asemenea, el a pretins că aceeași omisiune de a executa hotărârea judecătorească a constituit o încălcare a drepturilor sale garantate de articolul 13 al Convenției. Deși această pretenție nu a fost comunicată, totuși, Guvernul a prezentat comentarii cu privire la ea.

Articolul 13 prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

15. Curtea consideră că pretențiile reclamantului în temeiul articolelor 6 și 13 ale Convenției ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului lor. Niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

16. Reclamantul a pretins că neexecutarea hotărârii judecătorești definitive în favoarea sa a încălcat drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției.

17. Guvernul a considerat că nu a avut loc o încălcare a acelor drepturi, deoarece autoritățile au întreprins toate măsurile rezonabile pentru a asigura executarea hotărârii judecătorești. Acest lucru a fost dificil din cauza lipsei apartamentelor disponibile în Chișinău.

18. Curtea notează că, în această cauză, conform legislației naționale, reclamantul a avut acces la o instanță judecătorească în ceea ce privește litigiul său cu consiliul local. Prin urmare, articolul 6 este aplicabil (a se vedea, pentru o descriere a principiilor relevante, *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], nr. 43803/98, § 62, 19 aprilie 2007).

19. Curtea notează că hotărârea judecătorească din 25 mai 2000 rămâne neexecutată până în prezent. Curtea a constatat violări ale articolului 6 § 1 al Convenției în multe cauze cu privire la întârzieri în executarea hotărârilor judecătorești definitive (a se vedea, printre altele, *Prodan v. Moldova*, citată mai sus, și *Luntre and Others v. Moldova*, nr. 2916/02, 21960/02, 21951/02, 21941/02, 21933/02, 20491/02, 2676/02, 23594/02, 21956/02, 21953/02, 21943/02, 21947/02 și 21945/02, 15 iunie 2004).

20. Examinând materialul prezentat ei, Curtea notează că dosarul nu conține niciun element care i-ar permite să ajungă în această cauză la o concluzie diferită. În special, ea reamintește principiul reiterat în hotărârea *Prodan* (citată mai sus, § 53) că:

„o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor și a spațiului locativ alternativ ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri. Firește, o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale. Dar întârzierea nu poate fi astfel, încât să prejudicieze esența dreptului protejat conform articolului 6 § 1 al Convenției...”.

Întârzierea de șapte ani în executarea hotărârii judecătorești în favoarea reclamantului l-a privat pe acesta de beneficiile acelei hotărâri judecătorești.

21. Prin urmare, Curtea, din motivele aduse în cauzele menționate mai sus, constată că neexecutarea hotărârii judecătorești din 25 mai 2000 a constituit o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 AL CONVENȚIEI COMBINAT CU ARTICOLUL 6 § 1 AL CONVENȚIEI

22. În continuare, reclamantul a pretins că el nu a avut recursuri efective în ceea ce privește pretenția sa în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției.

23. Guvernul a susținut că reclamantul a avut la dispoziția sa recursuri în ceea ce privește pretenția sa în temeiul articolului 6, precum cererea de inițiere a procedurilor administrative sau penale împotriva persoanei responsabile de neexecutare.

24. Curtea observă că pretențiile reclamantului că refuzul de a executa hotărârea judecătorească în favoarea sa a constituit o încălcare a drepturilor sale garantate de articolul 6 au fost, fără îndoială, serioase și legitime (a se vedea paragraful 21 de mai sus). Prin urmare, reclamantul avea dreptul la un recurs efectiv în sensul articolului 13. În consecință, Curtea va examina dacă un astfel de recurs a fost disponibil reclamantului.

25. Curtea notează că hotărârea judecătorească în favoarea reclamantului încă nu a fost executată, după șapte ani de la pronunțarea ei. În această cauză, debitorul este un organ al statului. Mai mult, instanțele judecătorești au amendat consiliul local pentru neexecutarea hotărârii judecătorești în favoarea reclamantului. Curtea conchide că recursurile la care s-a referit Guvernul nu au fost efective, deoarece, în absența prevederilor bugetare cu scopul de executare, nicio persoană nu poate fi trasă la răspundere pentru neexecutare.

26. Astfel, este evident că reclamantul nu a avut niciun recurs efectiv fie să prevină continuarea încălcării drepturilor sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției fie să obțină compensații. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 13 combinat cu acel articol (a se vedea *Romashov v. Ukraine*, nr. 67534/01, § 47, 27 iulie 2004, și *Voytenko v. Ukraine*, nr. 18966/02, § 43, 29 iunie 2004).

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

27. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă”.

A. Prejudiciul moral

28. Reclamantul a pretins 38,000 euro (EUR) cu titlu de compensații pentru prejudiciul moral cauzat în urma neexecutării hotărârii judecătorești în favoarea sa. El a declarat că familia sa, care include trei copii, a trebuit să trăiască timp de mulți ani într-un apartament care nu oferea nici măcar un confort elementar, deși el avea dreptul potrivit legislației și unei hotărâri judecătorești definitive să primească un apartament de la stat. În sprijinul pretențiilor sale, el a prezentat fotografii ale apartamentului său.

29. Guvernul a considerat că suma pretinsă era excesivă în lumina jurisprudenței Curții.

30. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit stres și frustrare în urma neexecutării hotărârii judecătorești, mai ales având în vedere condițiile rele în care el și familia lui au trebuit să trăiască timp de mulți ani, fapt care nu a fost contestat. Totuși, suma pretinsă este excesivă. Hotărând în mod echitabil, Curtea acordă reclamantului EUR 2,000 cu titlu de prejudiciu moral.

B. Costuri și cheltuieli

31. De asemenea, reclamantul a pretins echivalentul a 900 dolari americani cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții. Reprezentantul său a declarat că această sumă corespunde sumei fixate de Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Republica Moldova.

32. Guvernul a considerat că suma pretinsă era excesivă. El a subliniat că reclamantul nu a prezentat nicio probă cu privire la costurile și cheltuielile pretinse.

33. Curtea notează că reclamantul nu a prezentat nicio probă că ar fi plătit onorariile reprezentantului său sau că astfel de onorarii erau datorate. Prin urmare, având în vedere informația de care dispune și criteriile de mai sus, precum și faptul că reprezentantul, în mod clar, a efectuat un anumit lucru asupra acestei cauze, Curtea consideră rezonabil să acorde reclamantului suma de EUR 100 cu titlu de costuri și cheltuieli ocazionale.

C. Dobânda de întârziere

34. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției în urma neexecutării hotărârii judecătorești definitive din 25 mai 2000;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 13 al Convenției în ceea ce privește lipsa unui recurs efectiv cu privire la pretenția reclamantului privind neexecutarea hotărârii judecătorești definitive;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 2,000 (două mii euro) cu titlu de prejudiciu moral și EUR 100 (o sută euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută la sumele de mai sus, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 19 iunie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Fatoș ARACI
Grefier adjunct

Nicolas BRATZA
Președinte